

Boden-ANAN

medlemsblad för

Boden
Överluleå
Forskar Förening

Nr 4

Årgång 9

November 2000

Styrelse och övriga funktionärer för Boden Överluleå ForskarFörening

Föreningens adress: c/o Sandberg, Kålrotsvägen 11, 961 47 BODEN

Postgiro: 157 58 - 6

Tel till forskarrummet i Råbäcksgården: 0921 - 504 13. e-post: boff.boden@spray.se

Ordförande	Björn Fredriksson	Nipvägen 18	961 44 Boden	tel 0921 - 653 15
		e-post: bjorn.fredriksson@egonet.se		
V.ordförande	Arnold Lagerfjärd	Trollsländevägen 9	961 68 Boden	tel 0921 - 137 50
Sekreterare	Ewa Sandberg	Kålrotsvägen 11	961 47 Boden	tel 0921 - 722 74
Kassör	Barbro Lampinen	Unbyn 290	961 93 Boden	tel 0921 - 48 00 21
Ledamot	Ebba Loräng	Kungsgatan 14 A	961 31 Boden	tel 0921 - 132 40
Styrelsesuppleanter	Constance Rutberg	Svartbyvägen 10 D	961 37 Boden	tel 0921 - 163 11
	Hagar Nordlund	Saxvägen 29	961 42 Boden	tel 0921 - 152 64
Valberedning	Kristina Öhman	Kyrkgatan 33 1 tr.	961 75 Boden	tel 0921 - 159 79
	Inger Enberg	Unbyn 291	961 93 Boden	tel 0921 - 48 00 95
	Anna-Maria Persson	Karetvägen 24	961 42 Boden	tel 0921 - 533 33
Revisorer	Carl-Lennart Persson	Karetvägen 24	961 42 Boden	tel 0921 - 533 33
	Sixten Sandberg	Österby 950	961 95 Boden	tel 0928 - 401 32
Revisorsuppleanter	Britta Lundman	Domarvägen 17	961 39 Boden	tel 0921 - 138 79
	Herman Wahlberg	Kyrkgatan 18	961 34 Boden	tel 0921 - 109 42
Redaktion för medlemsbladet:				
Ansvarig utgivare	Ewa Sandberg	Kålrotsvägen 11	961 47 Boden	tel 0921 - 722 74
		e-post: ewa.sandberg@privat.utfors.se		
	Eila Fredriksson	Nipvägen 18	961 44 Boden	tel 0921 - 653 15
		e-post: eila.fredriksson@egonet.se		
Bildansvarig	Kristina Öhman	Kyrkgatan 33 1 tr.	961 75 Boden	tel 0921 - 159 79
Kontaktperson i datafrågor:				
		e-post: <u>gunnar.glaas@telia.com</u>		
	Gunnar Glaas	Kungsgatan 38	961 64 Boden	

INNEHÅLL

sid 1	Jukkasjärvi kyrkport, <i>Ulla Wikman</i>
sid 3	Mötesannonser, "Återställaren", Tidningsmaterial, Efterlysning
sid 4-5	Säningsmannen
sid 5	Skvallerspalt, Nytt i hyllan, Annonser
sid 6-7	Befälsboställen ...
sid 8-9	Föreningsaktiviteter
sid 10-12	Norrbottniskt bruksliv
sid 13	Julkappstips, Läst, Besöksstatistik
sid 13-14	Antavla
sid 15	Nya medlemmar, Adressändringar, BÖFF gratulerar, Tack
BILAGA:	2 korsord, Rabattkupong; Släktforskarnas hus Leksand

Medlemsavgiften för år 2000 är 100:-

KODKORT och NYCKEL

Kodkort till ytterdörren och nyckel till kammaren finns att köpa i Råbäcksgården.
Kodkort kostar 50 kronor och nyckel 80 kronor.
För att köpa dessa fordras att du är medlem i föreningen.
Kortet ger tillträde till lokalerna från kl 07.00 till kl 21.00 alla dagar i veckan.
Nyckeln ger tillträde till kammaren där vi förvarar våra samlingar.
Ta kontakt med någon i styrelsen om du är intresserad.

ADRESSÄNDRING

Om du ändrat adress, var vänlig meddela föreningen din nya. Vi får inte adressändringar från något register.

PLANERAD UTGIVNING

Boden-ANAN planeras komma ut:
vecka 8 - manusstopp 4 februari 2001
vecka 18 - manusstopp 16 april 2001

Arkivens dag

lördagen den 11 november
i Parkskolans matsal, kl 11.00 – 15.00
Årets tema: Boden omkring 1900

Öppet hus

i Råbäcksgården
söndagen den 26 november
kl 12.00 – 14.00

Medlemsmöte

i Församlingsgården, konfirmandsalen
söndagen den 26 november
kl 14.00

Visning av bilder från Byafotograferingen på Nationalnatten och
–dagen

Fastställande av nästa års medlemsavgift

Besökslotteri (vinst fritt medlemskap ett år)

Fika

VÄLKOMMEN

Återställare

Vi planerar en ny omgång av "återställaren". Har du kommit av dig med forskningen eller känner du att du behöver lite extra-hjälp. Vi kör som vanligt tre gånger tre timmar, kvällstid, och startar in på det nya året – så snart vi har tillräckligt många anmälda.

Anmälan till föreningslokalen (0921 – 50 413), till Eila eller Björn (0921 – 65 315) eller till Ewa (0921 – 72 274).

Tidningsmaterial

För att fylla medlemstidningen behöver redaktionen få in material: artiklar, livsberättelser, efterlysningar, antavlor och annat. Utan material ingen tidning!

Efterlysning

Centralskolan fyller 100 år i oktober 2001.

Jag skulle vilja låna bilder som visar Centralskolans interiörer, exteriörer, klassfoton. Gärna amatörbilder.

Kristina Öhman
tel bostad 0921 – 15 979
eller Råbäcksgården tel 0921 – 50 413

Jag föddes år 1925 i Flarken. Då fanns det inte elektricitet, telefon eller radio i byn. Det fanns sexton gårdar och de flesta var före detta soldattorp. De tidningar som fanns var NSD eller Kuriren, och några kostade på sig en veckotidning när de hade ärende till Boden.

I en tidning läste jag att Saxon och Lindströms förlag, Sveavägen 98 Stockholm, sökte ombud för att sälja lösnummer. Priset var 15 öre per exemplar och provisionen var 3 öre för varje. Tidningen var en veckotidning och den hette Säningsmannen. Jag minns att på första sidan fanns en bild av en man som gick på ett fält och sådde för hand. Året var 1934 och jag var nio år gammal. Jag kalkylerade och tänkte att femton exemplar borde jag kunna sälja i byns sexton gårdar. Om jag inte lyckas får jag gå till grannbyn Edet tre kilometer bort. Sagt och gjort – jag fick tillstånd av min mor och jag började.

Posten till Flarken kom i en låst läderväska och lämnades på en mjölkpall av mjölkbilen. En bybo hade åtagit sig att mot en blygsam ersättning hämta väskan och ta den till sin bostad. Byborna fick hämta sin post där. Säningsmannen kom i en rulle och jag började min försäljning redan hos postutdelaren. Denne var en skämtsam man som ofta drack kaffe med tioöreskaka till. Tioöreskaka var en rågkaka som köptes på Konsum eller Kooperativa som det hette då. Dom hade en tam hare som sprang och gömde sig under soffan.

Andra exemplaret sålde jag åt den gamla soldatänkan som med sin son bodde i det grå soldattorpet. Hon var böjd i 90 graders vinkel. Hon bjöd ofta på kaffe med hembakad mjukkaka. Hennes son skämtade ofta när han öppnade sin smålandspung.

Tredje exemplaret gick till en vänlig tant som vaggade till hörnskapet för att hämta pengar. Hennes son hade förlorat 50 kronor i potatislandet när han tog upp potatis. Byn var i uppståndelse. Fjärrskådare anlätades.

Fjärde köparen var jag imponerad av eftersom han varit i USA några år. Han satt i gungstol och knöstage för att få fram småslantarna. Han undrade hur affärerna gick.

Femte var en man som var inflyttad till byn och hade en främmande dialekt. Han var känd för sin fina namnteckning. En gång skämtade han med sin granne och sade på sin dialekt: " Jag var anna fara upp i Gällivara å trava renlortarna". Jag undrade om det var sant.

Sjätte var hos en som ansågs förmögen. Han var ibland ovillig att köpa. Jag gjorde mig ingen brådska att gå. Då köpte hans son tidningen. Han hade Flarkens högsta examen, realexamen. Tänk han kunde både engelska och tyska. Jag var mäktat imponerad.

Sjunde exemplaret såldes till frun vars man ofta var borta på förvärvsarbete. Jag glömmer aldrig hennes goda färkötsoppa som jag fick en gång när jag hjälpte henne att köra hö.

Åttonde exemplaret såldes hos den resliga soldatdottern och hennes man. Han var pappas plogkompis. Dom plogade fem kilometer väg hela vintern för femtio kronor. Två hästar och två karlar för femtio kronor!

Nionde exemplaret var hos den ensamma mamman med son. Pappan hade avlidit. Hon var pedantisk när hon tvättade sina mjölkkärl. Jag väntade troget tills hon var klar och gick in i stugan. Där satt sonen trygg och välväxt i sina vadmalskläder och läste läxor. Den dag som jag sålde Säningsmannen blev det inte tid för läxläsning. Jag fick ofta vänta tills folk var klara med sina sysslor. Börsen var ju ofta inomhus. Min tidningsresa tog ofta flera timmar i anspråk.

Tionde var hos min bästa kamrat. Mamman bjöd på mjölk och saffransbröd. Skidmossa till min kamrat skulle skickas efter till "Viskadals". Han ville ha en mössa med platt kulle, mamman tyckte en med rund kulle var bättre. Det blev en skidmossa med platt kulle.

Elfte köpte soldatänkan som bodde ett stycke från allmän väg. Hon bodde med dotter och dotterdotter. Dom hade två kor och en kalv i en fallfärdig ladugård. Soldaten, sjukvårdaren, hängde inom prydlig ram på väggen. Hans utrustning för tandutdragning låg i en prydlig trälåda. Veckotidningar fanns i en hög på bordet. Jag läste om August och Lotta i "Hela Världen".

Tolfta köpte ibland ensam mamman med dotter. Hon var lättretad och vi skolbarn var inte alltid snälla. Ibland tackade hon nej. Då fick jag gå till grannbyn Edet för detta exemplar.

Trettonde köpta alltid den snälla, runda moran. Hennes man jobbade i Boden och var sällan hemma. Han övernattade i sin kyrkstuga. Jag hade besökt honom där några gånger. Han älskade kålsoppa och hans mustasch blev indränkta av soppa när han åt.

Fjortonde köpte min farbror. Det var en mångkunnig man. Han byggde själv en kristallmottagare. Jag fick lyssna i lurarna. Han fotograferade och framkallade själv. En gammal Ford byggde han om till traktor. Han spelade orgel och hans fru spelade cittra.

Femtonde och sista tidningen köpte min mor. Hon läste tidningen från början till slut. Följetongen "På dessa skuldor" av Edvin Salje grep henne djupt. En av mina bröder fick namnet Kjell efter Kjell Loväng i följetongen.

År 1936 var sommarolympiaden i Berlin. Då man inte hade radio och TV som idag kunde man inte följa olympiaden dagligen. Säningsmannen hade en stor bilaga och redovisade resultatet på ett bra sätt. Jag minns särskilt Jesse Owens seger på 100 meter med tiden 10,2 sekunder. I skrivande stund pågår sommar-

olympiaden i Sydney och jag har just sett finalerna på 100 meter. Resultatet var att för herrar fick Maurice Greene tiden 9,88 och Marion Jones vann damernas på 10,75 sekunder.

År 1937, efter tre år, slutade jag med tidningsutbärningen. Min morfar hade avlidit och mormor i Ubbyn behövde hjälp med jordbruket. Jag bodde där och gick sista skolåret, klass sex, i Inbyn.

Tack vare Säningsmannen fick jag en god minnesbild av folket i stugorna. Dom flesta hade ett rum och kök. Belysningen var fotogenlampa och värmekällan järnspis. Även ladugårdarna besökte jag då folket ibland fanns där när jag kom med tidningen.

I nationalencyklopedin står följande om tidningen Säningsmannen.

"Säningsmannen, veckotidning, utgiven i Stockholm 1905 – 87, från 1964 som Saxons veckotidning. I Säningsmannen betonades jordbrukets ställning som modernäring. Grundaren J.L.Saxon, som redigerade S. till sin död 1935, ivrade även för hembygdsvård, pacifism, nykterhet och vegetarianism."

Eliud Carlsson
tel 0921 – 13167

SKVÄLLERSPALTEN

Mikrokort: Nederluleå E:1 9/10

Dessa som för hvarjehanda grofwa lustar och missgerningar blifwit, efter Lag och Kongl.förordningar wederbörligen straffade.

År 1773

Den 17 januari blef Pigan Lisa Johansdotter ifrån Smedsbyn intagen i Sacristian för snatteri.

- den 17 januari undergingo Bonden Jöns Nilsson och afskedade soldaten Humla i Bälinge, uppenbar kyrkoplikt, sedan de för (går)tjufnad woro dömda at stå 2 timmar i halsjörn och sedan få 16 par spö.

- den 23 Maj undergick drängen Per Persson i Smedsbyn uppenbar kyrkoplikt för stöld ute på marken.

- den 11 Juli undergick Bonden Lars Jönsson i Unbyn uppenbar kyrkoplikt för inbrottsstöld.

- den 21 Nov undergick soldaten Lars Kank uppenbar kyrkoplikt för begången stöld.

Nytt i hyllan

☞ Nu har vi den – CD-romskivan "Sveriges dödbok nr 2". Den omfattar döda i Sverige åren 1950 – 1999. För åren 1950 till 1970 saknas namn på personerna, och för de tidigaste saknas dödsdatum – endast månad är angiven. Manual för skivan finns i en pärm intill rullfilmsläsaren. Skivan finns i stället för våra CD-romskivor.

☞ Skriften *Riksarkivet och släktforskaren* utgiven av Storstockholms genealogiska förening. I den tar man upp vad som kan sökas i de olika arkiven* utifrån specialintresset släktforskning.

* Bergskollegiets arkiv, Kommerskollegiets arkiv, Kammararkivet, Slottsarkivet, Statistiska centralbyråns folkbokföringsmaterial

Säljes

Kartor över Luleå, Boden och byar på 1600-talet säljes. Handkopierade i tusch på 1970-talet direkt i Gävle.

Mycket vackert utfört arbete.
300 kr/st för felfria, 100 kr/st för skadade.

Telefon 0921 - 14206, Berith

Befälsboställen och soldattorp, kvarlevor från äldre tider

ur "Norrbotten, Läsebok för skola och hem, del II" av Georg Bergfors och Albin Neander
utgiven 1928 av J.A.Lindblads förlag i Uppsala

Det gamla lantliga byggnadssättet, sådant det vuxit fram under fädernas händer från släkte till släkte, har numera börjat få vika för en ny tids stil, som ännu saknar förbindande tradition i det förgångna. Den enhetlighet i stil och formgivning, som hittills kännetecknat det lantliga bygget och förlänat detsamma ett icke ringa skönhetsvärde, är nu tillspillogiven. Inför denna pågående upplösningsprocess kan det för dem, som hava sinne för gammalt och fornt, vara av intresse att lära känna historien om några, om ock de obetydligaste, av dessa äldre byggnader, nämligen *soldattorpen* och kvarlevorna av de *militära befälsboställena*.

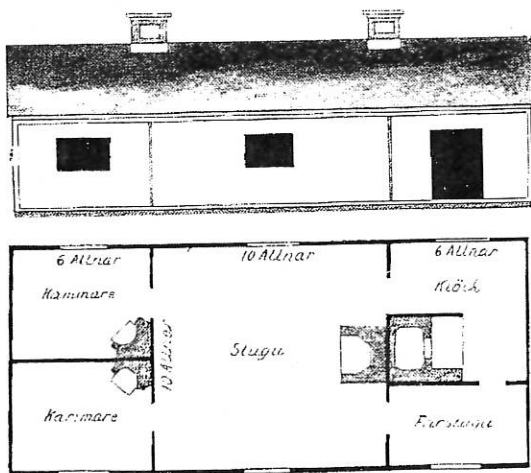
Uppkomsten av dessa byggnader sammanhänge med inrättandet av en med jordbruk huvudsakligen avlönad, stående armé enligt det s.k. indelningsverkets principer. Redan på drottning Kristinas tid övergick Västerbottens regemente — det regemente, ur vilket de nuvarande Norrbottens och Västerbottens regementen framgått — till att bli ett indelt regemente om 1'056 man, varav något mer än hälften kom från Norrbottens län. Denna organisation, som ännu blott tillämpades beträffande Dalarna och Västerbotten (landskapet) var en föregångsform till Karl XI:s indelningsverk. Först med denne konung blev organisationen fast och fullt genomförd för hela den svenska armén. Det militära befälet tilldelades särskilda *boställen*, och knektarna fingo *soldattorp*. Den, som fick

byggnaderna, ett boställe för löjtnanter, fänrikar och kornetter.

För *soldattorpet* blev backstugan den närmaste förebilden. Torpet utgjordes av en *stuga* om 9 alnar (5½ meter) i fyrkant, ett litet foder- och fåhus, ett halvt tunnland åker, en kåltäppa samt äng till två vinterlass hö. Knektens kontanta förmåner omfattade *lega*, 100 daler kopparmynt (dalern i vårt mynt 2,25 kronor) att utbetalas under loppet av fyra år, *årslön* 25 daler, samt släpkläder till ett värde av 5 daler. En viss inblick i tidens ekonomiska förhållanden erhåller man av bestämmelsen, att innehållen del av *legan* skulle förvaras i socknens moderkyrka i en kista, till vilken olika nycklar innehades av kompanichefen, kronans befallningsman och en av nämndemännen. Till knektens skyldigheter, då han var hemma på roten, hörde att mot en obetydlig avlöning och fri dagskost vid behov arbeta hos rotebönderna. I övrigt ägde han rätt att inom sitt kompanis område söka sig den utkomst han förmådde. Detta var emellertid icke alltid så lätt, ty var söndag var soldaten tvungen att infinna sig i kyrkan för att före eller efter gudstjänsten delta i militära övningar. För de längst bort boende kunde en sådan *kyrktur* taga ett par dagar. När mannen gått i fält, fick hustrun strävsamma dagar, ty enligt knektekontrakten skulle hon "låta sig benöja med sitt hemvist och boställe och söka sin övriga föda med arbetande". Med barnrika familjer, som oftast var fallet, hade hon ingen lätt uppgift.

Under sådana enkla villkor levde de knektar, som ingingo i Sveriges härar under storhetstiden och med sitt blod köpte rätten för Norrbottens regemente att på sin fana bära segernamnen Landskrona 1677, Düna 1701, Klossow 1702, Fraustadt 1706, Molatitje 1708, Strömstad 1717. Men inför dessa må ej förglömmas den tappra kamp i det tysta, som knekthustrurna förde för att hålla nöden från stugudörren och fostra söner att träda i fädernas spår.

Så flydde seklerna, och den långa fredens dagar började. De ekonomiska betingelserna såväl för riket i sin helhet som för bondeklassen hade förbättrats. Med bondens tilltagande burgenhet följde begäret att utåt giva välståndet tillkänna i präktiga hus och ökade utrymmen, även om därav föranledda utvidgningar icke alltid motsvarades av ett verkligt behov. Byggnadsstilen bibehöll dock alltjämt sin ursprungliga renhet, även om vissa detaljer i utsmyckningen (tak, dörrar, fönster) gåvo tillkänna, att isoleringen inom den egna kulturvärlden var bruten. De militära boställena och soldattorpen, intimt sammanvuxna med sin bygd, kunde givetvis icke förbliva oberörda av denna utveckling. Även inom denna lilla värld måste, så långt till-

Löjtnantsboställe 1685.

ett avgörande inflytande på den härav föranledda byggnadsverksamheten, var *Erik Dahlberg*, bäraren av ett av de stoltaste namnen från vår *storhetstid*. Reduktionen kastade sin slagskugga över vårt land, penningtillgången var knapp, och det gällde att rätta mun efter matsäcken. Vid sitt flämtande talgljus uppdrog Dahlberg sina ritningar till befälsboställen, enkla och låga envåningshus men med värdiga och vackra former. Här ovan till synes en av de allra anspråklösaste

Löjtnant-bostället Vilhelmsdal.

gångarna medgävo, kraven på ökat utrymme och större bekvämlighet tillgodoses. Jämför man det här ovan avbildade löjtnantbostället Vilhelmsdal (Piteå socken) med den lilla anspråkslösa stugan från år 1685, får man en viss uppfattning om de militära boställets utseende vid indelningsverkets början och vid dess upphörande. Husets påbyggnad och verandan beteckna en utvidgning från senaste tid.

Det här nedan avbildade kaptensbostället Andholmen (Råneå) har, såsom det framgår, alltjämt fått behålla sin egenart fri och oförvanskad. Bland andra f.d militära boställen, som ännu finns kvar, må nämnas överstebostället vid Gran (Öjebyn) och regements-skrivarbostället Bonäs vid Piteå.

Kaptensbostället Andholmen.

Även *soldattorpet*s forna lilla stuga hade befunnits för trång. Här kan utvecklingen följas i tillkomsten av ytterligare ett rum, den lilla oansenliga kammaren. Denna saknade emellertid eldstad, varför dess värde var begränsat. Enligt 1836 års bestämmelser, som kommo att gälla för all framtid, skulle åbyggnaderna å knektetorpet utgöras av stugubyggnad, stolpbod, tröskloge med korn- och foderlada samt fähus. Stugubyggnaden, som även innehöll kammare, skulle numera vara 14 alnar lång, 9 alnar bred och $5\frac{1}{2}$ alnar hög från stenfoten till takbandet. Stugan räknade alltjämnt 9 alnar i fyrkant med en dörr, tvenne fönster samt rymlig ugn och spis. Yttertakets skulle enligt ortens sed inrättas med näver, röte och takved. Ovanför ytterdörren skulle en tavla finnas anslagen med knektens nummer och namn.

Från gängse normaltyp avveko något torpen i Torne-dalen, vilka voro byggda enligt ortens sed. Sålunda tillkommo här både kokhus för kreaturen och badstuga, vilka dock höllo mycket blydsamma mått. I allmänhet voro uthusbyggnaderna placerade i linje med

Soldattorp.

stugubyggnaden och på 24 alnars avstånd från denna. Till torpet hörde även en med hinkstång försedd brunn.

Ovanstående bild visar den gängse typen för ett soldattorp.

Om soldaten sålunda fått en något drägligare bostad, så fick han i stället vidkännas minskade kontanta förmåner. Legan hade sålunda nedgått till 50 – 200 kronor och lönen till 7 – 10 kronor. I allmänhet avkastade torpet vid medelgod skörd 400 – 500 pund hö, men de inom Piteå kompani blott 200 – 400 pund. Vid alla kompanier gävo rotarna mulbete för 1 – 2 kor och några småkreatur. Vedbranden uppgick till 10 – 16 famnar barrved. De flesta knektarna voro genom sina kontrakt tillförsäkrade livstidsjord om två tunnland.

Naturligtvis kunde icke soldaten föda sig och sin i regel talrika familj på torpets avkastning och de ringa kontanta förmånerna utan måste som i äldre tider söka sin utkomst genom tillfälligt arbete. Han vistades därför ofta långt borta från hemmet vid skogsdrivningar, sågverk och järnvägsbyggen. Ett betänkligt avbräck i dessa förvärvsmöjligheter vållade alltjämt de förut omtalade kyrkoturerna. Hur påkostande de i verkligheten voro, framgår av de skäl en regementschef på 1850-talet anförde för deras avskaffande: "Kyrkoturerna äro för de avlägset boende ytterst betungande, då de måste marschera 3 à 4 dagar till kyrkan, samt bliver mången gång äventyrliga, då manskapet måste under oväder söka sig fram på obanade stigar samt över osäkert tillfrusna, av ström eller storm upprörda älvar och sjöar." Framställningen vann då icke gehör, men på 1860-talet inskränktes antalet kyrkoturer för att tio år senare avskaffas helt.

År 1901 var indelningsverkets tid ute. Det sattes då på avskrivning i samband med en genomgripande omorganisation av krigsmakten. Men redan långt dessförinnan hade de militära boställena avskaffats. De gamla soldattorpen gå nu en oviss framtid till mötes. En del soldater hava av sina rotehållare inlöst sina boställen, andra få bo kvar där under sin livstid. Men helt skall aldrig glömskan sluta sig om dessa hem. Hur blygsam plats än dessa soldater intogo i livet, så voro de dock det värn, till vilket vårt land satte sitt hopp i farans stund. Hävden skall till sena tiders barn vittna om deras manliga gärning. Därför faller också ett skimmer av värmande glans över alla dessa namnlösa soldater, som vigde sitt liv åt svärdet och plogen.

Släktforskarförbundets årsstämma

Den 26/8 ägde årstämman rum i Linköping. Stämman tog längre tid än beräknat. Längsta tiden tog valet av förbundsordförande. Två personer var nominerade: valberedningens kandidat Jon Pallin och Falbygdens släktforskarens kandidat Ted Rosvall. Efter slutna omröstning blev Ted Rosvall vald med knapp majoritet, 67 röster mot 62. Antagligen var det hans uttalade stöd för Genealogiska förbundets motion, som föll av-görandet.

Motionen tog upp de stödjande medlemmarnas ställning i förbundet. Stämman tillstyrkte motionen, vilket resulterade i att det förslag till stadgeändringar som

skulle behandlas återremitterades.

Församlingarna som registerhållare i den nya folkbokföringen diskuterades. Styrelsen fick i uppdrag att verka för att församlingarna även i fortsättningen blir kvar.

Styrelsen fick också uppdraget att undersöka möjligheten att anordna släktforskarkonferens under första halvåret.

Motionen om att diskussioner om förbundets ledning och stadgar inte längre skall föras i Anbytarforum utan i nättidningen Rötter avsågs.

Kristina Öhman

Foto: Eila Fredriksson

Forskarträff

Boden Överluleå ForskarFörening höll den 9 september möte med Övre Norrlands Forskarföreningar i Almska skolan i Boden. Ombud ställde upp från föreningarna i Umeå, Lycksele, Skellefteå, Gällivare och Boden. Av detta kan man se, att intresset var större från Västerbotten – trots avstånden – än från Norrbotten. Korpilombolo hade anmält deltagande men de uteblev. Det förekom att någon förening inte kunde komma på grund av älgjakt.

Föreningarna började med att presentera sig. Södra Västerbottens Släktforskare, Umeå, är 22 år gammal med i nuläget 350 medlemmar. Lokaler lånas; material kan förvaras på biblioteket. Medlemsregister med släktforskarförteckning kommer snart ut bl.a. på Internet.

Lyckselebygdens Släktforskarförening har verkat under delar av 1990-talet och har 50 medlemmar. Många byar har gett ut byaböcker via studieförbunden.

Föreningen Skelleftebygdens Släktforskare har 420 medlemmar och delar lokal med bl.a. hembygdsföreningen. Forskningen sker i en lokal på muséet. Där finns datorer ständigt uppkopplade på Internet. Man har gett ut flera böcker om Skellefteå. Föreningen säljer CD-romskivor med enskilda forskares material. Och så utges ett medlemsblad "Roten".

Gällivarebygdens Forskarförening har cirka 250 med-

lemmar och har egna lokaler. Marianne Söderfjäll arbetar halvtid åt föreningen. Föreningen har gratis Internet och egen hemsida. Man bedriver flera utredningar.

Boden Överluleå ForskarFörening presenterade sig också, och just då hade vi 338 medlemmar.

Vid vårt möte fanns med två av styrelseledamöterna i Sveriges Släktforskarförbund, Sigurd Nygren från Umeå och Marianne Söderfjäll från Gällivare. De berättade från förbundets årsmöte i Linköping. Dit hade för övrigt BÖFF sänt tre deltagare, Kristina Öhman, Ewa Sandberg och Arnold Lagerfjärd.

Vid mötet i Boden hade som föredragshållare anlitats förre chefen för Folkrorelsernas arkiv i Luleå, Carl-Uno Hanno. Han berättade levande om detta mycket intressanta arkiv.

Det beslöts att mötet nästa år skall hållas i mars eller april i Skellefteå i samband med föreningens egna planerade arrangemang.

Föreningarna ska försöka ordna gemensam dag för "Öppet Hus" så att samannonsering kan ske för att minska kostnaderna.

Det har visat sig att styrelsemedlemmar i vissa föreningar inte ens visste om detta möte trots att kallelser sänts till alla föreningar i maj och i augusti.

S.A.Lagerfjärd

Byafotograferingen

Den alltför tidigt bortgångne Rohland Öhman och jag pratade vid ett flertal tillfällen om att fotodokumentera Bodens centrum med en gemensam fotodag. Vi kom aldrig till skott. När så Rohland gick bort fanns hans tanke kvar i mig. Under vintern och våren mognade ett beslut i mig. Detta föredrog jag för föreningsstyrelsen och fick dem med mig. Beslutet blev att jag tillskrev byaåldermännens/ byautvecklingsgruppernas ordföranden.

I brevet föreslog BÖFF att dessa skulle utse en eller flera fotografer för sin by. Uppgiften skulle vara att fotodokumentera byn. Detta skulle ske vid två tillfällen, först klockan 00.00 och en timme framåt, sedan klockan 12.00-13.00. Eftersom ett nytt årtusende just börjat, så var det självklara dygnet Sveriges nationaldag den 6 juni. Vidare så förutsatte vi att upphovsmannarätten skulle delas mellan byn och kommunarkivet i Boden. Vi kallade byafotograferna till gemensamt möte och genomgång i Norrigården klockan 19.00 dagen före, för utdelning av film till varje by.

När jag under våren pratade med Carl-Lennart Persson var han genast med på förslaget att han skulle ställa upp som fotosakkunnig och kontaktman med EXTRA-film.

Min fru Eila ställde upp som administratör (samt för att hålla rätt på mig) Därmed hade vi blivit ett bra arbetslag.

Hur blev det då? Jo, byafotograferna kom, (se fotot nedan) men alla är inte med, de har redan farit ut på fotouppdrag. Aldrig har väl restaurang Norrigården varit så fylld med fotografer.

Bodens kommun, stort som landskapet Blekinge eller dubbelt så stort som landet Luxemburg, blev fotodokumenterat för nutid och framtid.

I skrivande stund har fotograferna lämnat filmerna; dessa är framkallade, texter till bilderna är också lämnade. Byarna har fått fotokopior. Jag vet att dessa redan är använda vid byafester.

Det som nu pågår i arbetslaget är att göra bildspel på CD-skivor, som skall kunna visas i byarnas datorer. När detta är klart samlar vi byarna på nytt för att ge dem CD-skivorna. När det kan ske går inte att bestämma i skrivande stund, men det som gäller från vår sida är så fort som möjligt. Drygt 3000 foton blev det, så det tar en stund.

Vad jag som drog igång detta kan säga är, att det blev ett fantastiskt gensvar och likaså fantastisk fotodokumentation av vår kommun.

Björn Fredriksson

Foto: Carl-Lennart Persson

Sommarens övriga aktiviteter

Utöver ovanstående har sommaren varit fylld av aktiviteter som föreningen genomfört.

Stadsvandringen i Eyvind Johnsons fotspår, guidade turer från 31 maj till årets slut.

Renskrivningen av födelseböckerna går på sparlåga. Någon CD-skiva till jul blir det inte! Förhoppningsvis till julen 2001, om fler medlemmar ställer upp i arbetet, särskilt med motläsningen. På "Cykelns dag" ställde vi upp med loppmarknad, vilket vi också hade i Råbäcksgården på "Skördefestdagarna", där vi traditionsenligt deltog. Under hembygd dagarna deltog vi med öppet hus. Valda medlemmar och redaktören deltog vid Släktforskarförbundets riksstämma.

Den 9 september stod vi arrangörer för Övre Norrlands Forskarföreningars (ÖNFF) årliga träff. Dagen därpå genomförde vi, i samarbete med Kultur och fritidsförvaltningen i Boden, KULTURHUSENS DAG som i år var skolbyggnader. Just nu är tre studiecirklar i släktforskning igång och en "återställare" genomförd. Planering och arbete för ARKIVENS DAG, som avhålls i Parkskolan den 11 november, pågår för fullt. Den 26 ejusdem har vi det sista föreningsmötet för året med bybildvisning och beslut nästa års medlemsavgift. Allt här uppräknat kan du läsa om på annan plats i vår fina Boden-ANAN nr 4.

Björn Fredriksson

Norrbottniskt bruksliv

Auskript ur : "Några data ur Piteå Älvdals historia och personliga minnen om de äldsta bruken." skrivet 1948 av Johan (Fredrik) Häggström född 1871 på Borgfors bruk, son till bruksförvaltaren (1855-1897) Nils Fredrik Häggström.

Livsföringen på bruken torde i stort sett ha varit likartad, och här anföres några detaljer från dem under 1870- och 1880-talen. Självförsörjningen på länderna var givetvis något mer omfattande än nu. Råg, korn, havre och något lin odlades, och varje by hade sin vattenkvarn. Vete köptes men hade på långt när ej samma användning som nu. Tröskningen skedde huvudsakligast med slagor men även med hästvals i rundlogar. Potatis, rotfrukter och en del köksträdgårdsalster odlades. Förutom hästar, kor, får, svin och höns höllo många bönder, bruksherrskap samt en del stadsbor egna renar hos de renskötande lapparna. Kreaturstocken hölls alltid riklig för att täcka även den egna smörproduktionen och uppfödandet av slaktdjur – kalvar, lamm och svin. Smörberedningen skedde alltid för hand i "kärna" och "kärnturrel". Långfil och kärnmjolk voro daglig kost och dryck. Vintertid med dess fetare kost användes hembrygd dricka. Enrisdricka och rönnbärsaft användes även. Den senare skulle vara synnerligen bra för reumatism. Trots bärens kärvhet voro häggarna kring bruksträdgården kära skördeställen för brukspojkarna. Lingonskörden var alltid den mest omfattande. Då lastades tidigt på morgonen såar och matsäckar på kärran, och alla kärl skulle vara fyllda före hemfärden. Åkerbären voro ju delikatessen framför alla andra, tyvärr blir de allt sällsyntare. Vilt och fisk tillfördes hushållen genom familjernas egna medlemmar. Beträffande fisktillförseln intog dock Borgfors en förmånsställning. Bruket var såsom jordägare i såväl Sikfors som Arnemark delägare jämte bönderna i lax- och sikfisket i båda försarna. Sikfångsten delades omedelbart efter notdragningen upp mellan de deltagande. All lax fördes till Borgfors herrgård för iskällarförvaring och försäljning. Detta fiske utfördes med s.k. kolk. I mitten av forsen utbyggdes stenkistor, varav åstadkoms spakvatten, dit fisken gick in för att vila sig. Kolken utgjordes av ett grovmaskigt nät med järnkätting som sänke och stora korkflöten. Den upphängdes på pinnar sittande i långa stänger längs kanten av de båda stenkistorna samt mellan dessas ytterpetsar. Stängerna sutto fastgillrade så att endast ett ryck i en lina från deras ena ända fällde hela kolken, varefter det gällde att snabbt hala in den.

Dessutom förekom ju laxfiske i älven på drag samt på höstarna med ljuster, innan det sistnämnda blev förbjudet. De i det kolsvarta mörkret på älven kretsande ljusterblossen utgjorde ett säreget och trolskt skådespel. Av båten såg man intet, endast det stora blosset och en svag kontur av ljustraren. Även träsken voro goda fiskevatten, särskilt Alterälvens många träsk.

På hösten fångades rätt mycket "netingar" (nejonögon) i Arnemarksstryckan förutom till mat – därvid huvudsakligast rökt – även till agn för lakfångst med ståndkrok. Att netingar förekommo så rikligt i denna del av älven men i övrigt voro sällsynta måste bero på särskilda omständigheter, men då berättaren ej känner denna fiskarts utvecklingsförhållanden, kan jag blott framställa den hypotesen att den mjuka sandbotten i älven utgjorde ett skydds- och tillväxtområde för ynglet, under det de fullväxta exemplaren drog till de närliggande forsarnas stenbottnar. Vi pojkar roade oss ofta med att för agn och för nöjes skull ta upp nettingyngel på så sätt att vi stucko ner båda händerna med en handlängds avstånd i den mjuka sanden under vattenytan, och i den kvantitet vi på detta sätt lyfte upp hittade vi exemplar på 2 – 3 tums längd. Släppte man dem, borrhade de sig omedelbart med några stjärtsvängningar in i sanden igen. För lakfångsten, som nyss nämndes, användes krok av en verklig järnålderstyp – vid en träpinne som stam bands med järntråd eller ett snöre en järnten med hulling.

Snarfångst på hare och skogsfågel, särskilt ripor, förekom ju rätt allmänt. Pojkarna fångade burfåglar och även matnyttiga sådana på följande sätt: Av hästtagel gjordes en massa små snaror, som med kilar fästes på en brädbit, som beströddes med frö, och det blev ofta med god fångst. Allmogen använde vid jakt de gamla tunga mynningsladdade lodbössorna. Kulorna stöpte de själva. Vid bruken hade de dubbelpipiga jaktgevären fått insteg, men patronerna laddade man själv.

Fåren klipptes på försommaren, ullen tvättades, kardares och spansns i hemmen. På 1850-talet kastade en¹ av de förut nämnda "copverdifararna" om yrke och startade i Piteå en fabrik för kardor för ull-

beredning och skrubbor till rykt av hästar och andra kreatur ävensom för beredning av lump. En av hans dagböcker för flera år finnes i berättarens ägo. Som av beskrivningen på byggnaderna i Borgfors framgick, fanns i kontorsbyggnaden särskilda rum för resp. vävning och sömnad. Vardagskläder för båda könen voro i stor utsträckning hemmavävda. För vintervardagsbruk för männen användes vadmal. En även på manskläder kunnig sömmerska reste periodvis kring till herrgårdarna.

Ett brukshushåll fordrade mycket arbete, särskilt som bruket, såsom i detta fall, låg vid allfarväg. Men den tiden flögo de kvinnliga ungdomarna i regel ej ut från hemmen förrän vid giftermål, och kvinnliga anhöriga vistades där långa tider. Jungfrurna gifte sig med bruksarbetarna och voro då lättillgängliga som arbetshjälp. Herrgårdspojkarna fingo ej heller slå dank på skolfrierna, det gällde att hjälpa till med alla förekommande göromål. Den korta påskveckan utgjorde ett undantag, då fick i stället en eller ett par kamrater tagas med hem. På sommaren däremot gavs sådana uppdrag som exempelvis att följa med jägmästaren till timmerdelning och textning eller att på eftersommaren gå som skrivare i brädgården vid brädflottarnas hopläggning.

Ledningen vid bruket var patriarkalisk i god mening, och för de bruk berättaren personligen känner tror jag mig kunna säga att ett synnerligen gott förhållande rådde mellan ledning och bruksanställda. Som ett exempel på omsorgen för de senares trivsel hänvisas till förut nämnda² tidiga ordnande av egna hemsbebyggelsen i stället för kaserninkvartering. Den gängse benämningen på förvaltaren var "Spekten" (= inspektoren). Ledareförändringar och dödsfall vid bruken omnämndes i regel ej i tidningarna, ett märkligt undantag skedde vid förvaltare Axel Holms på Alter frånfälle, då en vacker dödsruna intogs t.o.m. på ledareplats i Pite-tidningen.

I arbetarnas hem var kosten mycket enkel. Det var mjölken från den egna kon och getterna samt de varor som funnos på bruksmagasinet förstärkt av vad lodbössan, snarorna och metreven gav. Sinade enda kon var det till att vända sig till herrgården, där mjölken i allmänhet var relativt god. En mycket svår tid var enligt min mors utsago nöd- och epidemiar på 1860-talet, då även barkbröd måste tillgripas. De hårdaste perioderna skedde utspisning på herrgården för de svårast drabbade. Bland epidemierna var även koleran, som senast härjade i slutet av 1860-talet.

För enklare sjukdomsfall fanns på herrgården ett husapotek. I övrigt praktiserade allmogen på egen hand ofta åderlåtning av "ont blod" medelst kopp-

ning och blodiglar. Förutom tidigare nämnda rönnbärssaft mot reumatism gavs och ges ännu ett annat medel – ormbunkar. De strykas så snart de små knopparna på bladens undersidor kommit fram, lufttorkas väl och stoppas i påsar eller kuddvar mot vilka den sjuka kroppsdelens får vila under natten. I fråga om läkemedel gjorde "hankningen" av hästar ett obehagligt intryck på berättaren. Förmodligen var det ej så smärtsamt, men jag tvivlar på att det gjorde någon nytta. Det skulle väl närmast motsvara ovannämnda åderlåtning på människor.

På bruksmagasinen hölls huvudsakligast följande varor: råg- och kornsikt, rågmjöl, havre, ärter, amerikanskt fläsk, finnsmör, salt, toppsocker, salt sill och strömming, kaffe, snus, tobak i kardus och i rullar, garn, lärft etc. Allt togs på bok. Det amerikanska fläsket kom i stora spjällådor, där fläksidorna lågo alldeles vita av ingniden salt. Det tycks vara annan kvalitet numera på fläsket, ty det var intressant höra den kvarvarande äldre generationen, som använt det förra, med övertygelse förklara att bättre fläsk än det amerikanska sedan dess aldrig funnits. Finnarna exporterade på sina små skutor till Norrbottensstäderna rätt mycket kor, svin och hästar samt smör. En handelsbod för kryddor, tyger, sybehör och småsaker hölls av bondmorän (Ställ-Oskars hem) på södra sidan av Tvärån inom samhället. I Sikfors fanns en liknande.

Timmerhuggarnas kost i skogarna var givetvis föga omväxlande och bestod till största del av det amerikanska fläsket, kams (kolbullar), palt, plättar, salt strömming, långfil som medfördes i träflaskor och påspäddes emellanåt då tillfälle gavs. En och annan hade ju lodbössan med för att bringa omväxling. Framförallt i skogarna men även i hemmen var kaffet den huvudsakliga drycken och stimulansen, om det ock i kvalitet inskränkte sig till brasilianskt och cikoria. Salt användes allmänt i kaffet. Socker var en lyxartikel för dem och förekom endast som toppsocker. En och annan skogskarll hade nog en ordentlig sådan bit med i kontan, men av sparsamhetsskäl hackades den ej sönder utan – gnagdes, och blev därför snart klotrund, varigenom förbrukningen blev än minimalare. Det var ej ovanligt att dessa sockerkulor förvarades på takbjälken över britsen med resultat att kulören inom kort blev den motsatta än den ursprungliga, men det ansåg vederbörande ej gjorde någonting, det var ju "ren lort" (rök, sot och kåda). I herrgårdshemmen fanns särskilt konstruerade sockerskrin med fastsittande knivar.

Huggarnas bostadsförhållanden i skogarna voro svåra. En timrad koja ofta med endast ett stort rökhål i taket, en eldstad mitt i kojans. Den som vak-

nade på natten kastade på några trän på glöden. Sovbriksar i rad på båda långsidor med granris- och halmunderlag. Den som hade ett renskinn hade det ju prima. Här skulle så alla våta ytter- och underplagg, skor etc. torkas, var och en laga sin mat m.m. Glädjeämnen voro kaffet, dragspelet och kortleken. Det fordrades förnöjsamhet och en kärnfysik för ett sådant liv. Arbetsperioden kunde under vissa förhållanden sträcks sig över 5 - 6 månader. Hästarna hade det motsvarande primitivt.

Hemmalivet på bruken och i stugorna var naturligtvis helt annat. De långa höstarna med endast fotogenlampor och ljusstumpslyktor som ljusspridare en stor del av arbetsdagen var visserligen ej uppiggande, men med december månads ingång började vinterns och vårens helger kasta sitt sken framför sig och det återvändande ljuset uppliva sinnena och öka arbetstakten.

Juliörberedelserna igångsattes i början av december med ljusstöpning, slakt, beredning av allehanda rätter såsom lutfisk, korv, pressylta, paltbröd etc. och bakning av många slag m.m. Vid kontorsbyggnadens östra gavel fanns en "humlegård" för hembrygden av dricka. Malt fanns i bruksmagasinet.

Till julgranen fanns inga nutida ljushållare, glitter m.m. Julljusen fästes på ändarna av saxformigt hopspikade smala träkors, som klämdes om granstammen. Flera sådana av olika längder anbringades så att de passade till granens olika yvighet nerifrån och upp. Större och mindre klippta stjärnor av guld- och silverpapper och med hål i mitten sattes på grenspetsarna. Likaså klippta papperskedjor. Och så den stora sensationen för barnen - äpplen, som ej kommo fram förrän då. Brukens arbetarpojkar gingo alltid kring som stjärngossar.

Nyårsafton stöptes för varje familjemedlem och ansvarande nyårskronor (bly och tenn), som genom någon spåkunnig (hos oss en gammal lappgumma bofast i Borgfors) avslöjade vederbörandes öden för det nya året.

Fettisdag var en matens stora högtidsdag. Då var mägben (renben) och renlever med rödvin den obligatoriska rätten jämte sedvanliga fettisdagsbullar. Efter denna kraftiga förmiddagsmåltid följde slädparti med kaffekalas borta eller hemma jämte glögg bryggd under allmänt glam på en redig bit toppsocker på halster över en panna, varur det brinnande fludiet - sprit och arrak - östes över sockret, till dess det smält, och så russin och mandel däri.

Påskan medförde allvarligare läggning.

Som exempel på andra speciella bruksrätter kan nämnas "blöta" på tunnbröd i kokande mjölk eller köttspad med stekt salt strömming, obligatorisk söndagsfrukost. Blod- och potatispalt på grovrågmjöl med isterfyllning, rökt renstek, ofta förekommande, surströmming med nygräddat mjukt tunnbröd. Den alltid träffsäkra och roliga Corinne i Svenska Dagbladet beskrev på ett utmärkt sätt sin praktik en vecka som kocka i våras i en nutida skogshuggarebarack just i Pitedalen. Hur intensivt folk går upp i sina landskapsspecialiteter illustrerade hon på detta drastiska sätt: "Vill man ta dö på en Pitebo, ska man bara slänga ut en palt på svag is."

Berättaren kan ej erinra sig något enda fall av hembränning omnämnas. Brännvinet var ju då ganska billigt, men arbetstid och den knappa förtjänsten tillät inga extravaganser. Några kringstrykande skumraskfrestare fanns ej. Systemet med arbetsförtjänst och materialuttagning på bok garanterade även att hushållsbehoven först avklarades. Ingen regel är dock utan undantag. Vid de stora kyrkhelgerna kunde det väl hända att en eller annan någon gång överförfriskade sig.

Pitedalingarna var en nykter, härdad och kraftig befolkning. Att frestelserna ibland på senare tid kan ha varit påträngande visar följande lilla historia, men ett besök i samma trakter nu ger ett intryck av att sådana episoder runnit spårlöst förbi, de goda karaktärsegenskaperna äro oförändrade hos dem som hållit fast vid den fäderneärvda torvan. En bidragande orsak härtill torde få sökas i den åtminstone förr sant religiösa anda som genomsyrat folket i Pitedalen. Den åsyftade historien gäller en rallarebas, då Pite-Älvsbybanan byggdes. Vi kunna ju kalla honom "Smålandspelle". Då han var färdig med sitt jobb och skulle lämna dessa nordliga trakter, ringde han först upp stadsfiskalen och framförde följande budskap: "Jo, de här är Smålandspelle från Emmaboda, ja kommer te Pite i kväll med mitt lag, så nu tänkte jag be fiskalen vara hygglig och elda ordentligt och lägga in ren halm i finkan." Det var åtminstone ordentliga besked och klara linjer av en i övrigt hederlig och rejäl karl medveten om egna svagheter.

¹ Berättarens farfar Nils Petter Haggström, Pite stad

² "Egnahemstomter upplätos redan på ett tidigt stadium till Borgfors arbetare intill Tvärån mellan Borgfors och Bodträsket, och denna sträcka var fullbyggd redan på 1870-talet..... Endast en kasern förekom vid Borgfors, och denna var avsedd för de minst bemedlade samt änkor och gamla. De som hade egna hem hade i regel någon ko samt getter. Sågverksarbetarnas stugor voro i stort sett lika byggda."

Julklappstips

Vykort Eyvind Johnson-jubileumet	15:-	Jakter i Luledalens skogar, <i>Ingmar Åkerstrand</i>	120:-
- " - Råne mässhake	5:-	Kanotguide för Råne älv	75:-
- " - Ulla Wikman	10:-	Kungsgatan - nedre stadsdelen (2:a upplagan)	60:-
T-shirt Strl L - XL (med BÖFF-logo)	70:-	Kungsgatan - övre stadsdelen	100:-
LäsBok för släktforskare, <i>Anderö</i>	120:-	Kyrkorna i Överluleå	50:-
Ordbok för släktforskare, <i>Andersson / Anderö</i>	160:-	Långviks glasbruk Bothnica 1	40:-
Släktforska steg för steg, <i>Per Clemensson</i>	320:-	Låt farfar vila i frid <i>Ola Lindbäck</i>	200:-
Svenska sjukdomsnamn i gångna tider	120:-	Malmens väg folder	25:-
Att leva ett liv, <i>Per Enberg</i>	100:-	Malmens väg karta	25:-
Björkelund, Min barndoms och ungdoms, <i>Else Britt Lindholm</i>	200:-	Mikaelimordet, <i>Eilert Gezelius</i>	70:-
Boden från forntid till nutid Bodens kommun	150:-	Minnen från Valvträsk, <i>Georg Sundström</i>	120:-
Boden för länge sedan-helt nyss, <i>Sten Sundberg</i>	250:-	Pamps dagbok Bothnica 14	50:-
Boden i gamla vykort, <i>Hans Lindgren</i>	175:-	Pehr Andersson, ättlingar till, (utg IV) <i>sammanst av G-M Åkerström</i>	220:-
Bodens fästning	300:-	Pingla och skälla	20:-
Boden, skidans gamla huvudstad.. <i>Skidans vänner</i>	40:-	Post i norr, <i>Eliasson/Lindgren/Sundquist</i>	150:-
Boken om Svartbyn Byakistan berättar	475:-	Rosfors bruk Bothnica 5	40:-
Buddbyn genom fyra sekler, <i>Linnéa Westerberg</i>	85:-	Råneå socken, 1654 - 1954 inb./ häft.	175:- / 75:-
Bygd i nord	60:-	Råneå älvdalar, <i>Martin Engström</i>	225:-
Bönder bryter bygd Bothnica 4	40:-	Sandbyn (Heden), <i>Per Enberg</i>	100:-
Eyvind Johnson, bodensare, författare och Nobelpristagare	20:-	Sikfors kraftstation	40:-
Eyvind Johnssons Björkelund, <i>Eyvind Johnson-</i> <i>sällskapet</i>	25:-	Skatamark	150:-
Eyvind Johnsons antavla 4-färgstryck	100:-	Skidan i norr och försvaret	40:-
Eyvind Johnssons släktutredning	100:-	Skidan, på längden och tvären, <i>Forslund/Wadenholt</i>	40:-
Folkmusiken i Norrbotten	50:-	Smedsbyn, minnen från en by	200:-
Fänikorna, <i>Eilert Gezelius</i>	70:-	Sockenkarteverket	150:-/(135:- f.medl.)
Garnis Kommunalarna	75:-	Träskare - Byalif, <i>Rolf Fredriksson</i>	70:-
Gransjö, <i>Kristina Öhman</i>	120:-	Unbyn, en återblick	200:-
Heden - gammal by med framtidsvy <i>Bernhard Isaksson</i>	100:-	Upplevelse av Norrbotten <i>Eyvind Johnson-jubiléet</i>	188:-
Hembygd Bodens skrivargrupp	10:-	Vittjärv	100:-
Ingenjörs kåren i Boden	200:-	Älvdal i norr Bothnica 6	50:-

Läst

I Skelleftebygdens släktforskares tidning Roten kan man läsa om två nya CD-romskivor. Föreningen har registrerat dödsannonser från tidningen Norra Västerbotten 1928 - 1957 och gett ut. Kenneth Mossberg har scannat in Indelningsverket 1695 Västerbotten och gett ut. Skivorna finns att beställa på adresser som anges i Roten.

Besöksstatistik

När BÖFF höll Öppet hus i Råbäcksgården under skördefesten 18-20 augusti passade den 26'000:e besökaren på att skriva in sig i vår Gästbok. Det var en medlem i familjen Jan-Henry Ylivainio från Erikslund som på det sättet kom att få två trisslotter. Vi hoppas de gav vinst.

Antavlan

I nummer 4 år 1999 presenterade vi en antavla i fyra generationer, för Stens Larsson (mor till vår styrelseledamot Arnold Lagerfjärd). Den ledde bl.a. till den gäckande soldaten Nils Hansson Frisk*. Dit leder också den antavla i fyra generationer som vi presenterar på nästa sida. Antavlan för Gunhild Lundström, född Enström i Fagerheden, Pite landsförsamling. Gunhild är mor till vår medlem (nr 102) Gunnel Kernell.

Gunnel fortsätter sin forskning och är tacksam för eventuella kompletteringar eller synpunkter (tel 090 - 123 845). Hon berättar att hon bl.a. blivit hjälpt via boken om Svartbyn beträffande soldaten Hierta.

* Att han är son till soldaten Hans Ersson Loo och Maria Nilsdotter i Töre är indicier som ej kunnat till fullo bevisas.

<p>Gustaf Julius Enström f.1867 5/1 Heden Överluleå fs (BD) d.1947 20/9 Byske Byske fs (AC)</p> <p>g.1897 11/7</p>	<p>2 Nils Petter Enström f.1839 28/4 Heden Överluleå fs (BD) d.1916 5/6</p> <p>Överluleå fs (BD)</p> <p>—g.1860 17/11</p>	<p>4 Hans Nilsson Enström f.1802 3/12 Bredåker, Luleå lfs (BD) d.1879 26/11 Heden, Överluleå fs (BD)</p> <p>—g.1830</p> <p>Anna Maria Ersdotter f.1805 20/7 Ersnäs, Luleå lfs (BD) d.1877 19/9 Heden, Överluleå fs (BD)</p>	<p>8 NILS HANSSON FRISK f.1775 15/9 Töre, Nederkalix fs (BD) d.1808 26/12 Nederkalix fs (BD)</p> <p>—g.1799</p> <p>17 (Margareta) Greta Ericsson f.1779 d.1835 11/12 Heden, Överluleå fs (BD)</p> <p>9 Eric Abrahamsson f.1773 6/11 Ersnäs, Luleå lfs (BD) d.1857 13/4 Ersnäs, Nederluleå fs (BD)</p> <p>—g.1801 17/1</p> <p>19 Cathrina Larsdotter f. (Smedsbyn), Luleå lfs (BD) d.1809 17/2 Ersnäs, Nederluleå fs (BD)</p>
<p>Gunhild Matilda Enström f.1905 30/7 Fagerheden Piteå lfs (BD) d.</p>	<p>1 Svartbjörnsbyn Överluleå fs (BD) d.1905 26/12 Sävast Överluleå fs (BD)</p>	<p>5 Nils Petter Johansson Ek f.1794 29/4 Svartbjörnsbyn Nr 1, Luleå lfs (BD) d.1877 17/7 Svartbjörnsbyn Nr 1, Överluleå fs (BD)</p> <p>—g.1816 13/12</p> <p>Brita Johansdotter Blomster f.1793 27/11 Påtaby (Påtan) Nr 9, Nedertorneå fs d.1871 9/11 Svartbjörnsbyn Nr 1, Överluleå fs (BD)</p>	<p>10 Johan Johansson Ek f.1757 14/10 Boden, Luleå lfs (BD) d.1833 15/9 Svartbjörnsbyn Nr 1, Överluleå fs (BD)</p> <p>—g.1791 ../11</p> <p>21 Catharina Nilsdotter (Sundholm) f.1766 Björnsbyn Nr 9, Luleå lfs (BD) d.1839 22/3 Svartbjörnsbyn Nr 1, Överluleå fs (BD)</p> <p>11 Johan Andersson Blomster f.1751 Niemis, Hietaniemi fs (BD) d.1809 2/3 Påtan (Pudas) Nr 9, Nedertorneå fs</p> <p>—g.1772 29/2</p> <p>23 Lisa Andersdotter Nakkula f.1750 Neder-Raumo, Nedertorneå fs (BD) d.1831 Påtan (Pudas) Nr 9, Nedertorneå fs (BD)</p>
	<p>Carl Jonas Nyström f.1823 13/8 Svensbyn Piteå lfs (BD) d.1906 20/2 Önusberg Piteå lfs (BD)</p>	<p>6 Johan(nes) Nyström f.1794 26/12 Borgfors, Piteå lfs (BD) d.1878 22/10 Önusberg, Piteå lfs (BD)</p> <p>—g.1820</p> <p>Brita Jonsdotter f.1797 9/4 Svensbyn, Piteå lfs (BD) d.1886 23/12 Önusberg, Piteå lfs (BD)</p>	<p>12 Gabriel Nyström f. d.</p> <p>—g.</p> <p>25 Elisabet Hammarberg f. d.</p> <p>13 Jonas Nilsson f.1767 1/7 Svensbyn, Piteå lfs (BD) d.1810 13/2 Svensbyn, Piteå lfs (BD)</p> <p>—g.1796 20/11</p> <p>27 Brita Andersdotter f.1763 8/8 Hortlax, Piteå lfs (BD) d.</p>
<p>Emma Lovisa Nyström f.1875 4/7 Önusberg Piteå lfs (BD) d.1967 7/4</p> <p>Skellefteå lfs (AC)</p> <p>g.1897 11/7</p>	<p>3 —g.1873 11/1</p> <p>Anna (E)Lisa(bet) Öman f.1836 12/12 Lillpite Piteå lfs (BD) d.1920 19/2 Önusberg Piteå lfs (BD)</p>	<p>7 Anders Abrahamsson Öman f.1801 17/4 Måttund, Luleå lfs (BD) d.1863 23/4 Lillpite, Piteå lfs (BD)</p> <p>—g.1835 22/11</p> <p>Anna Margareta Andersdotter f.1815 14/10 Lillpite, Piteå lfs (BD) d.1893 23/11 Piteå lfs (BD)</p>	<p>14 Abraham Persson f.1766 30/9 Håkansön, Piteå lfs (BD) d.</p> <p>—g.1790 2/5</p> <p>29 Catharina Olofsdotter f.1765 14/12 Bredåker Nr 6, Luleå lfs (BD) d.</p> <p>15 Anders Andersson Hassel f.1774 15/7 Lillpite, Piteå lfs (BD) d.</p> <p>—g.1806 0/12</p> <p>31 Brita Carlsdotter f.1777 16/9 Älvsbyn Nr 4½, Piteå lfs (BD) d.1874 6/3 Lillpite, Piteå lfs (BD)</p>

Nya medlemmar

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna i föreningen					medl.nr.
Thore Spaak	Brännkläppsvägen 9	961 42	Svartbjörnsbyn	0921 - 53 268	449
Solveig Persson	Pilgatan 10	335 31	Gnosjö	0370 - 92 649	450
Barbro Marainen	Box 98	980 16	Karesuando		451
Göran Nordmark	Åskogen 10	961 91	Boden	0921 - 346 021	452
Britta Granström	Skördestigen 7	954 35	Gammelstad	0920 - 251 153	453
Jan Granström	Skördestigen 7	954 35	Gammelstad	0920 - 251 153	454
Gunilla Kassberg	Drejarvägen 19	961 40	Södra Svartbyn	0921 - 10 958	455
Sonja Ekman	Bastugatan 2 D	961 75	Boden	0921 - 10 395	456

Adressändringar

Magnus Hansson	Kommendörsgatan 25	961 31	Boden	0921 - 52 088	239
Harriet Dellwik	Justeliusgatan 29 3 tr	575 34	Eksjö	0381 - 14 863	339
Lottie Rasmusson	Kommendörsgatan 9	961 31	Boden	0921 - 10 813	384
Thure Lindgren	Barrstigen 5	462 53	Vänersborg	0521 - 69 595	401

BÖFF

gratulerar dessa medlemmar
som fyllt jämna år under det
tredje kvartalet år 2000

Alice Karlsson
Bertil Hedman
Eva Wanler
Her-Erik Engström

TACK

Ett varmt tack från BÖFF:s styrelse för alla de
gåvor och bidrag vi fått:

Linnéa Westerberg	Buddbyn
Kristina Öhman	Boden
Eila Fredriksson	Trångfors
Göran Nordmark	Boden
Ulla Wikman	Unbyn
Arne Isaksson	Svartbyn

samt till alla som gett bidrag i mikrokortbössan och
skänkt prylar till loppmarknaden.

God Jul
och
Gott Nytt Forskarår
önskar redaktionen och styrelsen

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning
retur med den nya adressen till:

Boden Överluleå ForskarFörening
c/o Sandberg
Kålrotsvägen 11
961 47 Boden

B Föreningsbrev

Köp det Ni behöver till släktforskningen på
Kontex!

Vi har det mesta!

T ex: Bläck till skrivare, disketter, cd-skivor, papper av alla slag, pärmar,
register, plastfickor, mappar, pennor, korrigering, färgband till skrivare
och skrivmaskiner, toner till kopiatorer, m m, m m.

Erbjudande: Mot uppvisande av denna
annons erhåller Ni 25 % rabatt på nästan*
hela vårt sortiment!

Välkommen till oss!

* Erbjudandet gäller ej i kombination med andra erbjudanden och lågprisprodukter, t ex: Färg till skrivare och kopiatorer, hygienprodukter samt vårt fikasortiment.

Kopplingsvägen 8, Boden

Tel: 0921-551 70, Fax: 0921-174 55